

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir URALOĞLU** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Hüseyin OLAN
Bitlis Milletvekili

Ulaşımının kamusal bir hak olarak eşit, erişilebilir ve adil biçimde sunulması gerekmektedir. Özellikle havayolu ulaşımı bağlamında bu husus büyük bir önem taşımaktadır. Bakıldığı zaman Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğü'nün son yıllarda Sayıştay Denetim Raporlarında yer alan bulgular incelendiğinde kamusal hizmet niteliğinden giderek uzaklaştığını; Yap-İşlet-Devret(YİD) ve Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ) projeleri aracılığıyla kamusal kaynakların özel şirketlerin kâr alanına dönüştürüldüğünü ortaya koymaktadır. Yolcu garantileri nedeniyle oluşan kamu zararları, bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren sefer planlamaları, havayolu ulaşımının giderek pahalılaşması, temel ihtiyaçların dahi havaalanlarında fahiş fiyatlarla sunulması ve kamusal hizmette dilsel eşitliğin sağlanmaması, DHMİ'nin kamu yararı ilkesinden uzaklaştığını göstermektedir. Bu çerçevede, DHMİ'nin mali yapısı, KÖİ/YİD uygulamaları, yönetim anlayışı ve yurttaşların eşit ulaşım hakkı bakımından ortaya çıkan sorunların açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün 2023 yılında dönem net kârı 13.453.957.000 TL iken 2024 yılında 19.582.178.000 TL'ye yükselmiştir. Bu artışın kalem bazında (seyrüsefer gelirleri, terminal gelirleri, işletme gelirleri, döviz kuru etkisi, tarifeler, tahsilat performansı ve giderlerdeki değişim) gerekçeleri nelerdir?

2. 2024 yılında net satışların 65.873.003.083,33 TL, 2023 yılında ise 45.896.435.000 TL olduğu görülmektedir. Bu artışın ne kadarı yurtiçi seyrüsefer gelirlerinden ne kadarı yurtdışı uçuş geçişlerinden ne kadarı tarifelerden ve ne kadarı kur farklarından kaynaklanmaktadır?
3. 2024 Faaliyet Raporunda “Garanti Giderleri” kaleminin 2023 yılında 393.412, 2024 yılında ise 404.643 (bin TL) olarak yer aldığı görülmektedir. 2024 yılı garanti giderleri hangi havalimanları için, hangi sözleşmeler kapsamında, hangi işletmeci şirketlere, hangi tarihlerde ve hangi varsayımlarla ödenmiştir?
4. 2023 yılında YİD modeliyle işletilen havalimanlarında yolcu garantilerinin tutmaması nedeniyle kamu kaynaklarından garanti ödemeleri yapıldığı bilinmektedir. 2024 yılı için Ankara Esenboğa ve Kütahya Zafer Havalimanları başta olmak üzere yolcu garantisi verilen tüm havalimanlarında garanti edilen yolcu sayıları, gerçekleşen yolcu sayıları ve yapılan garanti ödemeleri ne kadardır?
5. Kütahya Zafer Havalimanı için sözleşme süresi boyunca toplam garanti ödemesinin çok yüksek tutarlara ulaşacağı görülmektedir. Bugüne kadar bu havalimanı için yapılan toplam garanti ödemesi ne kadardır ve sözleşme bitimine kadar öngörülen toplam kamu yükümlülüğü ne kadardır?
6. Sayıştay raporlarında DHMİ adına tapuda kayıtlı olup muhasebe kayıtlarına alınmayan taşınmazlar bulunduğu belirtilmektedir. Tapuda Kurum adına kayıtlı olup muhasebeleştirilmemiş taşınmazların sayısı ve toplam değeri ne kadardır?
7. Sayıştay raporlarında EUROCONTROL hava seyrüsefer harcamaları geri ödemesini artıracak yatırım harcamalarının mali tablolara yansıtılmadığı belirtilmektedir. Bu eksiklik nedeniyle 2023 ve 2024 yıllarında Kurumun tahsil edemediği veya eksik tahsil ettiği tutar ne kadardır?
8. Sayıştay raporlarında mevzuat gereği ödenmemesi gereken bazı aidatların ödendiği ve bunun kârlılığı azalttığı belirtilmektedir. 2023 ve 2024 yıllarında bu kapsamda yapılan ödemeler ne kadardır?
9. Yapım işlerinde sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirlenmemiş iş kalemleri için yeni birim fiyat oluşturulurken gerekli onayların alınmadığı tespit edilmiştir. 2023, 2024 ve 2025 yıllarında bu kapsamda kaç ihale ve hakedişte işlem yapılmıştır ve kamu zararı oluşmuş mudur?
10. KÖİ kapsamında işletilen havalimanlarında taşınır kayıt ve takip işlemlerinde eksiklikler olduğu belirtilmektedir. Sözleşme sonunda DHMİ’ye devredilecek taşınır ve taşınmazların envanteri çıkarılmış mıdır?

11. Kuruluşa ait bazı taşınmazların uzun süre atıl bırakıldığı ve kamu zararına yol açtığı tespit edilmiştir. Bu taşınmazların güncel durumu nedir ve atıllık nedeniyle oluşan zarar hesaplanmış mıdır?
12. DHMİ'nin işletmediği ancak denetim ve gözetim yetkisine sahip olduğu havalimanlarında, işletmecilere yönelik uygulanan yaptırımlar, sözleşme ihlalleri ve tahsil edilen cezalar 2023,2024 ve 2025 yılları itibarıyla ne kadardır?
13. DHMİ Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin 2023,2024 ve 2025 yıllarında aldıkları huzur hakkı, ücret, ikramiye ve benzeri ödemelerin toplam tutarı kişi bazında ne kadardır?
14. Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin başka kamu veya özel kurum ve kuruluşlarda görev alıp almadıkları, bu görevlerden elde ettikleri ücret ve huzur haklarının 2023 ve 2024 yılları itibarıyla toplamı ne kadardır?
15. DHMİ Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri hakkında bugüne kadar açılmış adli veya idari soruşturma ya da verilmiş idari ceza var mıdır? Varsa dosyaların konusu ve mevcut durumu nedir?
16. DHMİ'nin Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerinin birinci ve ikinci derece akrabalık bağı bulunan yakınları DHMİ'de veya başka bir Kamu İktisadi Teşebbüsünde herhangi bir görevde bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise hangi KİT'te ve görevi nedir?
17. DHMİ'nin yıllara göre kâr ve zarar durumu nedir? Karın hangi gelir kalemleri üzerinden oluştuğu ve bunun yurttaşın ulaşım maliyetlerine dolaylı etkileri konusunda bir etki analizi yapılmış mıdır?